

Kakvu vodu piju Beograđani, pitanje je koje aktuelno ovih dana nakon što je objavljena informacija da je koncentracija antibiotika u hrvatskom toku Save višestruko povećana. Nadležni uveravaju da je pijaća voda odličnog kvaliteta, ali uz konstataciju da je zagađenje životne sredine, pa i reka, i danas veliki problem u Srbiji.

“Mogu da kažem da u Beogradu sa sigurnošću možete da pijete vodu iz česme. I ja sam je pila dok sam živela u Beogradu, i kada god dođem pijem je”, kaže za Radio Slobodna Evropa Elizabet Paunović, direktorka Evropskog centra za okolinu i zdravlje, sa sedištem u Bonu, Svetske zdravstvene organizacije.

Ova tema u javnosti Srbije ponovo je na dnevnom redu nakon što su stručnjaci zagrebačkog Instituta Ruđer Bošković objavili rezultate istraživanja koje je pokazalo da otpadne vode iz dela hrvatske farmaceutske industrije koje dospevaju u Savu sadrže visoku koncentraciju antibiotika, od 100 do 1.000 puta veću nego u komunalnim otpadnim vodama. Kako se i Beograd dobrim delom snabdeva pijaćom vodom iz vodotoka ove reke, deo javnosti zapitao se da li taj problem postoji i ovde.

Goran Trivan, ministar za zaštitu životne sredine u Vladi Srbije, rekao je za RSE da su nadležni u Beogradu pomenutu informaciju dobili iz medija i da su analize pokazale da je sve u redu.

“Ne postoje podaci koji bi bili alarmantni. U Srbiji po tom pitanju nema razloga za brigu. Sve vreme se prati kvalitet pijaće vode, nije reč samo o Savi, i sve pokazuje da je voda na izvorštima i u fabrikama vode u Beogradu, kao i do sada, apsolutno ispravna”, naveo je Trivan.

Inače, Evropska unija izričito ne propisuje da se prilikom utvrđivanja kvaliteta vode posebno prati prisustvo antibiotika, ali se navodi da je moguća koncentracija bez efekta na životnu sredinu 0,09 mikrograma po litru. Nakon vesti iz Hrvatske, republička Agencija za zaštitu životne sredine izvršila je vanredna merenja na Savi i zabeležena je vrednost od 0,02 mikrograma, 4,5 puta manje, što je praktično na granici detekcije jer ispod te vrednosti uređaji ne bi mogli da je registruju.

Iako stručnjaci ističu da antibiotici u vodotokovima najpre direktno utiču na okolinu, pri tom uništavajući rečni živi svet, napominju da kroz razvoj rezistentnih bakterija na duže staze mogu imati negativan uticaj i na ljude, isto kao pri njihovoj prekomernoj i nepravilnoj upotrebi u lečenju.

“Faktički izaziva takvo stanje da, kada imate neki zdravstveni problem koji zahteva uzimanje antibiotika, na njih ne reaguju bakterije ili virusi koji su izazvali bolest”, kaže doktorica Elizabet Paunović.

Skoro polovina pijaće vode koju troši Beograd dolazi iz Save, iz čijeg toka se posebnim

sistemima zahvata 43% sirove vode i prerađuje u fabrici u Makišu, dok je ostalo podzemna voda koja se kaptira u skoro 100 reni bunara. Preciznih podataka o industrijskom zagađenju Save nema, pa tako ni o eventualnom o uticaju farmaceutske proizvodnje, ali organizacije za zaštitu okoline upozoravaju da skoro sve otpadne vode u Srbiji idu direktno u reke.

”Jako mali procenat otpadnih, komunalnih i industrijskih voda na teritoriji Srbije, pa to naravno važi i za celo područje Save, se prerađuje. Procenjuje se da je to možda nekih pet odsto ali pitanje je koliko se toga zaista funkcionalno prečišćava”, rekao je za RSE Goran Sekulić, iz Svetske organizacije za prirodu.

Saradnja nadležnih u državama regiona u kritičnim situacijama, pa tako i u ovom slučaju 940 kilometara duge Save koja teče od Slovenije, preko Hrvatske i Bosne i Hercegovine i Srbije, i u Beogradu se uliva u Dunav, izgleda nije baš najbolja.

Ministar Goran Trivan kaže da uspostavljanje sistema razmene informacija na dnevnom nivou tek predstoji.

”Što će reći da ćemo morati sa kolegama da radimo na tome da svi shvatimo da je ekološki prostor apsolutno zajednički. Bez obzira na to što povremena saradnja između različitih institucija postoji”, kaže Trivan.

Broj zagađivača reka u Srbiji je veliki, ali jedan od najvećih problema u glavnom gradu je možda i nemar svih vlasti jer Beograd ni u 21. veku nema postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda iako je njegova izgradnja mnogo puta obećavana prethodnih decenija.

”To znači da sve fekalije i veći deo otpadnih voda iz industrije, sa brojnim zagađujućim materijama, završava praktično u rekama”, navodi biolog Goran Sekulić.

U Beogradu se većina toga direktno ispušta u Dunav, koji ipak nije jedini glavni grad u Evropi bez postrojenja za prečišćavanje komunalnih voda. Nema ga ni Brisel, koji svoje otpadne vode upušta u Severno more udaljeno 97 kilometara od grada. Beogradski recept, smatraju stručnjaci, nikako nije preporučljiv između ostalog jer se radi i o vodi mnogo manjeg kapaciteta nego što je, na primer, more.

Goran Sekulić zaključuje da neće još dugo moći tako.

”Vrlo vrzo će doći vreme kada će vodeni ekosistemi izgubiti kapacitet za samoprečišćavanje. Pitanje je i, ako nastavimo ovako, koliko ćemo narušiti i neke druge procese od kojih zavisimo”, zaključuje Sekulić.

Nadležni su najavili da bi u zaštitu životne sredine u Srbiji u narednih 20 godina trebalo da bude uloženo od deset do 15 milijardi evra. Ekolozi se nadaju da će, bar zbog ispunjavanja poglavlja 27 u pregovorima o članstvu u Evropskoj uniji, obećanje biti ispunjeno i da će i Sava i Dunav zauzeti značajno mesto u tim planovima.

Izvor: slobodnaevropa